

19 november 2010

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt och ska genom oberoende granskning av statlig verksamhet medverka till demokratisk insyn och effektiv förvaltning.

Bristande kostnadskontroll leder till att vägarna blir dyrare

Trafikverket redovisar en lägre kostnadsutveckling än den faktiska när det gäller stora väginvesteringar. Vägarna blir dyrare än nödvändigt och skattepengarna används inte effektivt. Detta visar en granskning från Riksrevisionen.

Riksrevisionen har granskat kostnadskontrollen i stora väginvesteringar. Granskningen visar att Trafikverket redovisar en lägre kostnadsutveckling än den faktiska till regeringen. Bland annat använder Trafikverket ett eget prisindex som gör att stora kostnadsökningar döljs. Trafikverket följer inte heller upp kostnadsavvikelser, dokumentation och spårbarhet är dåliga och verket arbetar inte tillräckligt med att hålla kostnaderna nere. Granskningen visar också att vägarna blir dyrare än nödvändigt och att skattepengarna inte används på ett kostnadseffektivt sätt.

Mellan åren 2000 och 2009 ökade priserna i vägbranschen med 20 procentenheter mer än i den övriga ekonomin. Utöver denna kostnadsökning visar Riksrevisionens beräkningar att totalkostnaderna för väginvesteringar som avslutades mellan 2005 och 2009 ökade med i genomsnitt 8-18 procent.

När det gäller vägbyggande finns det många kostnadsdrivande strukturer, till exempel kommunernas planmonopol och en låg produktivitet i branschen. Därför är det extra viktigt att Trafikverket agerar som "skattebetalarnas representant", dvs. utövar en god kostnadskontroll.

Riksrevisionen rekommenderar att Trafikverket förbättrar rapporteringen av kostnadsutvecklingen för vägprojekt i sin årsredovisning och slutar att använda sitt speciella branschindex som gör att stora kostnadsökningar inte syns. Trafikverket bör också utveckla uppföljningen av kostnadsavvikelser och kartlägga orsakerna till kostnadsökningar. Regeringen bör förbättra styrningen av Trafikverket.

– Många miljarder av skattemedel satsas på väginvesteringar. Det är därför oerhört viktigt att Trafikverket skärper sin kostnadskontroll och att regeringen förbättrar uppföljningen, säger *riksrevisor Claes Norgren*.

Bakgrund: 2008 beslutade riksdagen om en satsning på närmare 217 miljarder kronor för utveckling av transportsystemet för perioden 2010-2021. I samband med detta framhöll riksdagen även att de senaste årens tilltagande eftersläpningar i genomförandet av infrastrukturplanerna har urholkat statens förtroende på detta område och att det nu är viktigt att återställa statens anseende. Av de 217 miljarder kronorna planeras cirka 110 miljarder kronor att gå till att utveckla vägtransportsystemet och cirka 40 procent av dessa medel planeras för väginvesteringar över 500 miljoner kronor.

Rapporttitel: Kostnadskontroll i stora väginvesteringar? (RiR 2010:25)
Rapporten kan hämtas och beställas på www.riksrevisionen.se

Riksrevisor: Claes Norgren

Projektledare: Frida Widmalm, 08-517 141 87, 073-445 21 87

Pressekreterare: Pernilla Eldblom, 08-517 142 00, 073-445 22 00